

UČÍME SE V ZAHRADĚ

(BUREŠOVÁ, K. a kol. *Učíme se v zahradě*. Kněžice : Chaloupky o.p.s., 2007, 443 s.)

Učíme se v zahradě je rozsáhlý manuál, který vznikl jako součást česko-německého projektu „Školní zahrady jako přírodní učebny v České republice a Německu“ a to za finanční podpory Německé spolkové nadace pro životní prostředí (Deutsche Bundesstiftung Umwelt) a za podpory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy z Programu na podporu činnosti nestátních neziskových organizací působících v oblasti environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (EVVO) v roce 2007. Projektovými partnery, kteří se podíleli na manuálu jsou Chaloupky o.p.s. a Ingenieurbüro Natur und Bildung Dresden.

Vzniklý manuál podporuje úsilí učitelů o rozvoj, další budování a záchranu „školních zahrad“ a vede především k jejich přeměně na „přírodní učebny“. Na vzniku manuálu se podílela Mgr. Květoslava Burešová jako vedoucí česko-německého projektu na záchranu školních zahrad a dále do něj přispělo celkem 69 autorů ověřenými aktivitami. Dále se na tomto rozsáhlém materiálu podíleli autoři fotografií, ilustrací, ale i řada konzultantů a dalších pracovníků. Manuál je rozdělen do 4 částí.

V první části se seznámíme s problematikou školních zahrad obecně. V této části najdeme řadu podněcujících myšlenek podporujících záchranu školních zahrad od významných osobností z oblasti environmentalistiky (jako např. prof. RNDr. Milena Rychnovská, CSc., prof. RNDr. Hana Librová, CSc., Mgr. Michal Bartoš), ale i dalších významných osobností (jako např. Ludvík Vaculík). Všichni přiznávají školním zahradám důležité místo ve vzdělávání dětí. Neméně zajímavou součástí je historie školních zahrad od Mgr. Františka Morkese. Završením první části jsou zkušenosti z budování školních zahrad a především zkušenosti s jejich přeměnou z tradiční školní zahrady na zelenou školní učebnu nestorkou environmentální výchovy v České republice Mgr. Květoslavou Burešovou.

V aktivitách manuálu jsou zastoupena všechna průřezová témata Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Zařazení příslušných aktivit do oborů a průřezových témat nalezneme v přehledné tabulce v závěru první části manuálu.

Ve druhé části manuálu se setkáme se samotnými návrhy různých aktivit využitelných na školní zahradě. Mnohé aktivity zasahují do několika oborů. U každé kapitoly je přehled využitelných aktivit s krátkou anotací a důležitými informacemi (např. věk žáků, místo konání, pracovní listy, atd.). Pomocí těchto základních informací se můžeme snadno rozhodnout, která aktivita je pro děti nejvhodnější. U jednotlivých aktivit pak najdeme vedle úvodu do dané problematiky i podrobný postup práce, dobu trvání, klíčové kompetence, přílohy a pracovní listy. Manuál takto nabízí 84 ověřených aktivit, které jsou i barevně rozděleny do jednotlivých kapitol (rostlinstvo, živočišstvo, neživá příroda, tvoření z přírodního materiálu a učíme hrou a zážitkem).

Ve třetí části manuálu je galerie školních zahrad, kde se můžeme seznámit s 12 současnými školními zahradami, které jsou příkladem přeměny školních zahrad pro současné potřeby vzdělávání a určitě poslouží jako velká inspirace. V závěru manuálu je uveden stručný přehled vybraných organizací, které spolupracují na záchraně školních zahrad a jejich služeb či spolupráce s nimi mohou školy plně využít.

Manuál je velmi přínosný a inspirující nejen pro učitele samotné, ale i pro pedagogy volného času a i pro aktivní rodiče. Tedy pro všechny, kteří chtějí vytvářet kladný vztah k přírodě u dětí již od nejútlejšího věku. Velmi oceňuji širokou nabídku různých aktivit, jež jsou důkladně metodicky zpracovány a učitelskou praxí již také ověřeny. Roztřídění aktivit k jednotlivým vzdělávacím oblastem a průřezovým tématům napomáhá učitelům v jejich současném snažení o nové pojetí vzdělávání.

PhDr. Vlasta Hrdličková, Ph.D.